

ALIMARA COMPLEIX 1 ANY

ra fa un any que va néixer la revista ALIMARA, del Servei d'Acció Social del Consell Insular de Mallorca. La redacció d'aquest Butlletí Informatiu, que senzillament recull documentació relativa a temes socials, vol expres-

sar-ne l'agraïment a tots aquells qui hi han col·laborat amb l'aportació d'escrits, informacions, cartes, crítiques i suggerències. Entre tots anam aconseguint de mantenir ben encesa la flama, i entre tots aconseguirem que ALIMARA continuï creixent i il·luminant, cada vegada millor, el camí difícil que han de recórrer molts d'homes i dones que, des de l'anonimat, hi presten un bon servei de suport humà.

Volem que aquesta revista es vagi perfeccionant. De manera que es converteixi progressivament en una eina més útil i esperada, que contribueixi a difondre experiències, informacions, programes i recursos assistencials; també, per què no dir-ho, opinions crítiques, per tal que tots puguem aprendre —l'Administració al capdavant— a resoldre millor, amb més iniciativa i agilitat, els problemes socials que angoixen o trepitgen l'home d'avui.

ALIMARA, ALIMARA, feliç aniversari!

Servei d'ajuda a refugiats i migrants	3
L'altra cara de Ciutat Antiga	4
Acció Social a Sóller	7
Entrevista a Na Maria Antònia Feliu Landa	9
Palma 88 - Programa d'animació sociocultural penitenciària	10
L'autoocupació, una alternativa a l'atur juvenil	13
Eines per treballar millor	14
Notícies	22
Almudaina 5	23

Per al Tercer Món VAL MÉS UNA ACCIÓ QUE MIL EXCUSES

Perquè Catalunya jugui un paper més actiu a favor de la cooperació Nord-Sud

La campanya que proposa accions solidàries a molts àmbits i nivells

Una acció immediata. Ajudes a projectes de desenvolupament a Bolívia i a Kenya.

Donatius. Catalunya Solidària. c/c.:

Caixa de Pensions 835-2-4090-43

Caixa de Barcelona 01-200-11239-60

Caixa de Catalunya 010-2-014211-06

CATALUNYA ★ ★ ★ SOLIDÀRIA

Campanya Europea sobre la Interdependència i la Solidaritat Nord-Sud

Rivadeneyra 6, 10è - 08002 - BARCELONA

Tels. (93) 317 61 77 / (93) 258 97 02 / (93) 301 29 36 / (93) 257 09 97

Núm. 7 - maig-juny del 1988

Publicació Bimestral

Edita: Consell Insular de Mallorca

Redacció: Servei d'Acció Social
Carrer Almudaina, 5
07001 Palma de Mallorca
Tel.: 72 15 05, Ext. 287

Disseny gràfic: Ferran Sintès, Tel.: 72 60 67

Fotocomposició: Composició Mecànica FERRER, Tel.: 71 41 94

Impressió: Gráficas ALFER, Peguera, Tel.: 68 72 25

Dip. Legal: PM-128 del 1987

ELS ARTICLES
D'AQUESTA REVISTA
EXPRESSEN
ÚNICAMENT L'OPINIÓ
DELS SEUS AUTORS.

informació comunitària

SERVEI D'AJUDA A REFUGIATS I MIGRANTS

EL SERVEI D'AJUDA A REFUGIATS I MIGRANTS és un servei social de caràcter personal, creat per la Comissió Catòlica Espanyola de Migració l'any 1954 i que actualment té els objectius següents:

Facilitar assistència tècnica i ajuda, a migrants i refugiats a Espanya, tant pel que fa al reassentament en un tercer país, com pel que respecta a l'adaptació d'aquestes persones i grups dins la societat espanyola.

Protegir i salvaguardar els drets humans de les persones, independentment de la seva raça, religió i ideologia.

Els destinataris d'aquest servei són:

- Refugiats polítics en trànsit per Espanya, cap a un tercer país de reassentament.
- Refugiats polítics que sol·liciten refugi i asil a Espanya.
- Immigrants econòmics.
- Emigrants espanyols que s'adrecen a Estats Units, Canadà, Austràlia, Amèrica Llatina i d'altres països.
- Emigrants temporers.

Vinculacions internacionals i nacionals:

El Servei d'Ajuda a Refugiats i Migrants, està vinculat a les institucions i entitats següents:

- C.C.I.M. Organització no governamental d'ajuda a refugiats i migrants, implantada en més de setenta països.
- A.C.N.U.R. L'Agència manté un conveni de col·laboració amb la delegació espanyola d'aquest organisme.
- C.I.M. Comitè Intergovernamental per a Migracions.
- C.E.A.R. Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat.

- Creu Roja Espanyola.
- IN.SER.SO Institut de Serveis Socials.
- C.E.S.S.A.R. Centre Estatal de Servei Social per Asilats i Refugiats.

Serveis que ofereix:

- Reassentament de refugiats en un tercer país (programa adreçat a refugiats en trànsit per Espanya, que desitgin assentar-se a Austràlia, Canadà o Estats Units).
- Assessorament jurídic (informació i orientació sobre: visat, estatut de refugiat, permís de residència, treball, drets i obligacions, etc.).
- Informació i orientació (sobre recursos i programes existents a favor dels refugiats i migrants).
- Programes experimentals d'atenció a migrants (en combinació amb associacions i grups de refugiats i migrants, a fi d'atendre'n les necessitats bàsiques).
- Formació (facilitar classes d'anglès i espanyol a refugiats i migrants).
- Gestió de passatges (bitllets, préstecs de viatge i d'altres gestions relacionades amb aquesta temàtica).

El Servei d'ajuda a Refugiats i Migrants té la seu a:

Valenzuela, núm. 10, 1r. esq.
28014 Madrid.
Telef.: 232 74 78 (91)
232 74 79 (91)

L'ALTRA CARA DE CIUTAT ANTIGA

A Ciutat Antiga hi conviuen realitats socials molt distintes. És el nucli central i viu de la Ciutat, amb comerços i serveis, entitats administratives, elements històrics i monumentals amb un valor artístic fonamental.

L'altra cara de la moneda és que també «Ciutat Antiga» és un nucli generador de conflictes socials que tenen una àmplia incidència sobre altres barris de Ciutat. La degradació física de les zones més pobres fan que es concentrin activitats tan antigues com la prostitució o tan recents com el tràfic de drogues. Existeix també una manca de vida associativa i de barri, amb tendència al despoblament i a l'envelliment dels seus habitants, fent difícil que sorgeixi la capacitat de renovar forces positives que puguin aturar i invertir aquest accelerat procés de degradació de la zona.

De tots els barris que inclou Ciutat Antiga (veure quadre) l'exponent més clar de les característiques anomenades, és el barri Sindicat, afegint endemés que en els darrers anys la seva població infantil ha

crescut de forma considerable. De tal manera que un 75% de la demanda que atenem en el Centre de Serveis Socials «Ciutat Antiga», prové d'aquest petit territori, i fent especial menció a dos col·lectius: Famílies amb infants, i Vells; que requeririen d'un pla d'intervenció especial degut a l'alt índex de desprotecció, aïllament i manca d'autonomia que presenten.

Perfil social de les famílies que acudeixen al Centre

Les característiques més comunes de les famílies amb les que treballam són:

- Família desestructurada. Amb forts problemes de relació entre la parella quan hi és, ja que també venen moltes mares soles.
- Baix nivell cultural i, per tant, amb greus dificultats de comprensió de sí mateixa i de la seva realitat, fent difícil que pugui prendre part activa en el procés

de recuperació de la seva situació. Manca de referència educativa per als fills.

- La mitjana de fills és entre 3 i 4.
- Forta incidència de població gitana.
- Problemes econòmics en els casos en què l'atur és ja crònic. Molts subsisteixen en el món de l'economia submergida i no accedeixen als curssets de formació professional de l'INEM, o bé per desmotivació, o bé per no assolir els nivells mínims.
- El nin se socialitza majoritàriament en el carrer. Ja que l'escolarització és o bé inexistent o bé tardana, fent de l'infant un subjecte problemàtic a l'escola que acaba essent absentista.
- No s'utilitzen mètodes anticonceptius i la majoria de dones no ha passat mai una revisió ginecològica.
- El nivell de salut dels infants és feble. Són freqüents els casos de malnutrició o de manca de vacunes. Els hàbits bàsics de neteja són quasi inexistents, i per tant, hi ha una greu incidència d'enfermetats infeccioses i de vies respiratòries.
- La vivenda és de baix lloguer, però ni tan sols adaptat a les condicions de la casa que ocupen. Poden ésser en runes, insalubres, sense aigua corrent i en alguns casos també sense electricitat.
- Entre les dones, es detecta un grau elevat d'alcoholisme. Algunes han treballat o exerceixen la prostitució encara.

Les famílies acudeixen al Centre per diferents vies:

- directament per iniciativa pròpia
- remeses per un altre servei, central o de la zona
- o acudeixen sensibilitzades pel treball que es fa en el barri.

Les demandes més freqüents són d'ajuda econòmica o d'internament dels infants. També se sol·liciten lògicament els recursos propis del Centre com són la Cartilla d'atenció Mèdico-Farmacèutica o l'ajuda domiciliària.

La majoria d'aquestes demandes s'intenten convertir de puntuals a un treball continuat. D'ajudes sense contrapartides a un contracte que per ambdues parts (professional i família) convengui a l'intent de millora de la situació de partida, posant especial accent en la protecció dels infants i la necessitat d'ésser escolaritzats des de les edats més petites. Així i tot, l'èxit no és mai assegurable.

Perfil social dels vells que acudeixen al Centre

Les característiques de la gent gran que atenem són les següents:

- Viuen sols. Desatesos per la família.
  - Cobren la pensió del FAS com a únic ingrés econòmic.
  - Surten poc de la casa. Amb manca d'autonomia per rentar-se o realitzar les funcions bàsiques de la llar.
  - Pateixen malalties cròniques típiques de l'edat, però que en les condicions en què viuen fan més greu la seva situació.
  - L'alimentació és deficitària. Acudeixen a menjadors públics.
  - L'estat de la vivenda coincideix amb les característiques del barri. No tenen aigua calenta ni bany. La roba, la renten a mà i tenen greus dificultats per a fer-ho.
  - No es relacionen habitualment amb altres ancians. Tampoc hi ha locals o activitats adequades per a aquest tipus de població.
- Acudeixen al Centre directament o bé derivats per altres serveis. Ens trobam amb molts de casos que no són propis d'una atenció primària per ésser situacions d'una atenció mèdica i social permanent, i que es troben al domicili perquè no existeix cap institució adequada a la seva necessitat. Les demandes habitualment són d'ajuda a la llar o d'ingrés a una residència; en el cas de les persones que nosaltres atenem és pràcticament impossible poder resoldre el seu ingrés a una institució.

Algunes puntualitzacions a fer

- La funció fonamental de l'atenció primària és la de fer un plantejament integrador, quant a donar resposta a la multitud de necessitats que es detecten. Per això, és imprescindible anar cap a intervencions concertades amb altres àrees de treball social. Atenció primària és el primer graó al qual té accés el ciutadà. Atenció secundària seria el darrer punt d'arribada d'aquells casos que no s'han pogut resoldre en el propi medi, o que requereixen d'una atenció especialitzada.

Quan les vies de comunicació entre un nivell i l'altre no funcionen, com és el cas d'ara, es colapsen els mitjans i les possibilitats pròpies d'un Equip d'Atenció

Social Primària (EASP). L'única via real per arribar a donar una qualitat d'assistència és des de la perspectiva de la coordinació amb una certa unitat de criteris, començant pels estaments polítics i acabant en els tècnics.

Avui per avui, aquest nombre de població rep assistència des de diferents serveis de forma dispersa, duplicada i amb una consegüent despesa pública innecessària.

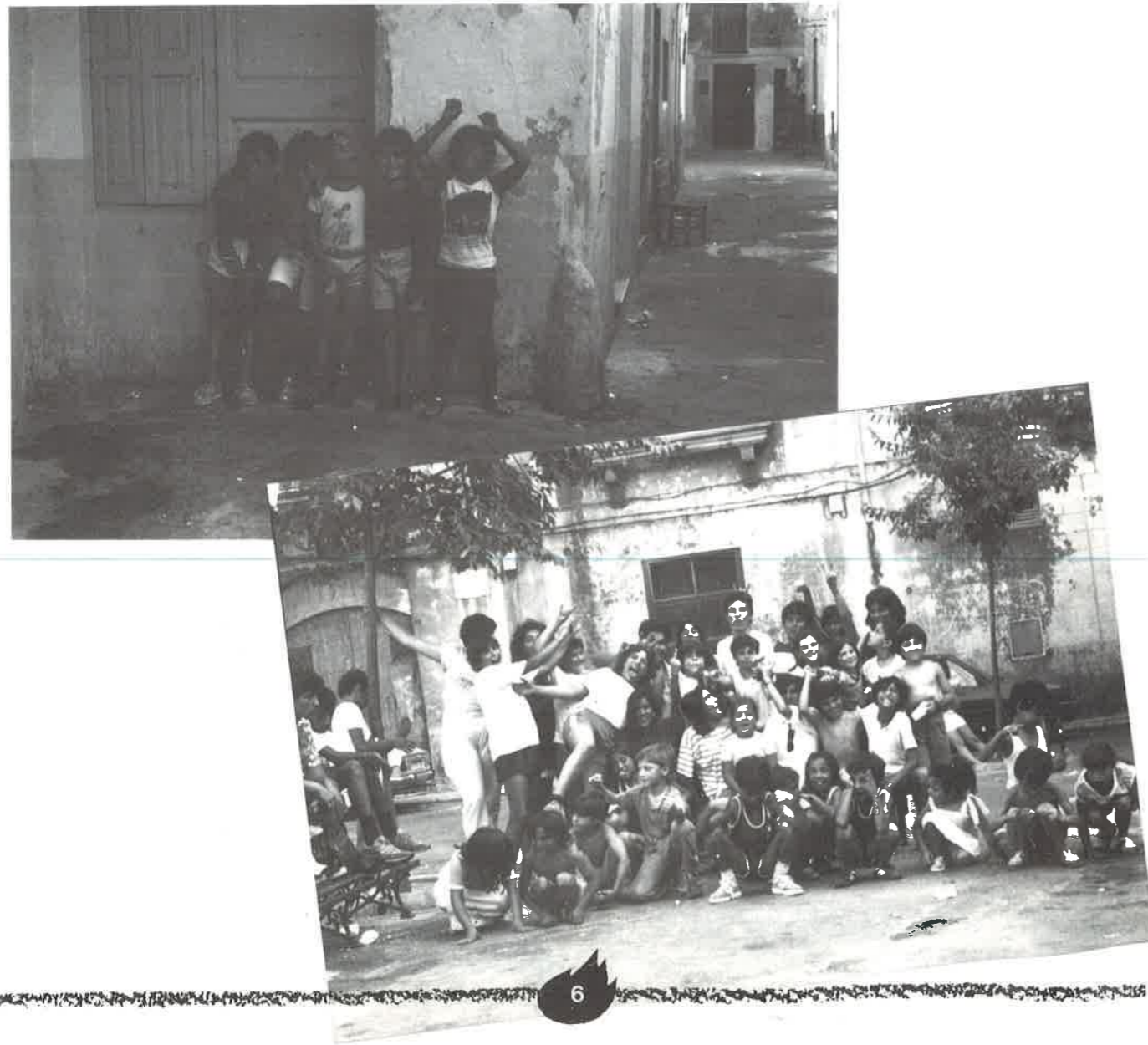
— La creació d'una xarxa integrada de serveis socials, no implica únicament la creació de serveis i professionals, sinó també la reconstrucció de la vida comunitària, reforçant i comptant amb aquelles entitats i grups associatius que assumeixen una actitud de participació i de resposta davant els problemes de la comunitat i la gestió de la pròpia administració.

D'aquesta manera, i ja per acabar, crec que es resumeixen les dues vies per afrontar una intervenció social que realment millorà la situació tan conflictiva i degradada d'aquesta població: la coordinació entre serveis en els seus diferents nivells, i l'impuls a la vida comunitària dins els mateixos barris.

Coloma POQUET I VIVES
COORDINADORA DEL CENTRE SERVEIS SOCIALS
«CIUTAT ANTIGA»

NOMBRE D'HABITANTS ALS BARRIS DEL SECTOR «CIUTAT ANTIGA»

MERCAT	2.054
SINDICAT	4.177
SANT NICOLAU	1.356
PLAÇA PATINS	3.241
JAUME III	2.042
PUIG DE SANT PERE	1.015
CALATRAVA	1.470
MONTI-SION	1.073
LA MISIÓ	1.564
LA SEU	577
MARQUÈS DE FUENSANTA	6.231
CORT	1.349
ARXIDUC	5.237
LLOTJA-BORN	1.938
SANT JAUME	2.260
TOTAL	35.584

ACCIÓ SOCIAL A SÓLLER

La importància dels grups que treballen en el camp de «lo social» a Sóller, tant pel que fa al nombre de persones que hi participen com per la gran activitat desenvolupada, ha fet que aquells tinguessin un important protagonisme en la «creació» del Servei d'Atenció Primària al municipi. Han tingut sobretot un efecte de sensibilització de cara a la necessitat d'una intervenció professional. S'han dedicat, de fet, a demanar de forma directa la creació del servei al mateix Ajuntament. La pressió més forta va començar fa uns anys, quan es va posar en marxa el taller ocupacional Estel Nou. Aquest va assolir l'atenció domiciliària a minusvàlids i vells i una tasca de rehabilitació i reinserció dels minusvàlids a través del taller. Més tard sorgí l'Associació de Tercera Edat, que va responsabilitzar-se de l'atenció a domicili. El grup d'Acció Social de la Parròquia duia de cada vegada casos més complexos i es plantejava la necessitat d'una intervenció professional. Aquests tres nuclis irradiadors de serveis exercien una pressió considerable a l'Ajuntament. Aquest, a més, rebé les ones del Mapa de Serveis Socials i altres que l'empenyeren a la contractació d'un assistent social. Amb aquest fet no s'acaba la tasca de sensibilització, però comença una etapa molt important de replantejament de l'acció social a Sóller.

El servei està ubicat al Centre Sanitari, on es reben els usuaris tres dies per setmana, de 9 a 11 del matí. Els treballs d'oficina es realitzen a un altre local, situat fora de l'Ajuntament.

Depèn de la Regidoria de Sanitat i Serveis Socials: es compta amb un bon suport per part del Regidor, encara que tant aquest com l'assistent social són en la primera fase de contacte amb la institució, és a dir que aprenen a treballar amb una gran institució, de funcionament complex. La tasca té unes característiques d'execució que no són fàcils d'assimilar per aquesta estructura. Manquen recursos i condicions de treball adequats que farien més agradable la feina.

El contracte de l'assistent social és fins al mes d'abril, amb una bona disposició per a la continuïtat del servei. Aquesta depèn, en part, de la col·laboració que es pugui establir amb els òrgans de govern de rang superior.

L'objectiu d'aquests primers sis mesos és la presa de contacte, el coneixement dels recursos, la ubicació del servei, el primer contacte amb els professionals del treball social a Sóller i l'organització del Servei de cara a la sistematització de la tasca. Aquesta ha de permetre un seguiment dels casos, una fàcil revisió de cara a l'avaluació i programació.

A part dels primers contactes, són en curs altres tasques, com és ara la revisió del Padró de Beneficència. Revisió dels casos del taller ocupacional, i detecció dels minusvàlids residents a Sóller, amb la intenció de fer-ne un cens de cara a possibles intervencions. Preparació del programa de col·laboració amb la residència, revisió dels casos que el TTMM, la JPMM i l'equip multiprofessional del MEC tenen oberts a Só-

ller. Amb aquest darrer es té una reunió setmanal. Es fan unes reunions formativo-informatives periòdiques amb l'Equip de Prevenció de les toxicomanies del CIM. Es fan reunions periòdiques amb els assistents socials que treballen a altres pobles.

Es duu el programa d'ajuda a domicili a través de l'Associació de Tercera Edat, s'atenen 19 famílies, hi treballen 5 treballadores familiars. Es fan els informes, la revisió i supervisió de casos periòdicament, es duu la gestió del programa. El mateix passa amb el programa d'integració «loga per als vells». Ambdós es duen a terme a través dels convenis corresponents, signats amb l'INSERSO.

Amb els grups o institucions que treballen al poble es duu una tasca de col·laboració i suport. El sentit és fomentar el voluntariat, les iniciatives privades, i l'associacionisme en general. Fet que ajuda a mantenir les forces vives en marxa i permet un intercanvi i mutu col·laborament amb el servei d'atenció primària; el sentit és la complementarietat de les intervencions. No hi ha competència pels usuaris o activitats, hi ha col·laboració.

Manca fer un estudi de necessitats, per poder planificar i programar les intervencions, però per les demandes rebudes hi ha tres sectors que cal remarcar: els minusvàlids, la tercera edat i un tercer que es caracteritza per presentar una pluriproblemàtica socio-econòmic-familiar que podríem anomenar pobresa.

La col·laboració amb els nivells tècnics administratius superiors no és tot l'eficàcia i profitosa que caldria, per al professional dels serveis socials de pobles.

De cara al CIM és obligat recordar-li la Llei Reguladora de Bases del Règim Local, articles referents a les competències. No vol dir que no es fa res, sinó que el que es fa no es concreta suficientment, perquè es puguin veure els resultats i tenguim una incidència en la nostra tasca als pobles. No se sent el suport tècnic, ni es veu la unificació de criteris, ni tan sols l'assessorament en qüestions metodològiques, que ben segur permetrien racionalitzar els serveis i facilitar la recollida de dades tan necessària per a la planificació.

I de la C.A.I.B., el servei només rep la demanda d'informació que aquesta fa, però no es veuen recompensats els esforços de la recollida de dades als pobles pel retorn de la informació tractada, o per programes concrets d'intervenció, ni tan sols per la coordinació. Això no vol dir que la CAIB no faci res: només que, d'allò que fa, a aquest professional que escriu, no li arriben els esquits.

Les queixes de cap als nivells superiors, CIM i CAIB, són les mateixes que podria fer qualsevol assistent social que treballa actualment als pobles d'aquesta illa. No comptam amb una coordinació adequada, sofrem la dispersió administrativa de cara a mobilitzar recursos, i no comptam amb un assessorament tècnic que recolzi la nostra tasca.

Esperem que els Consells d'Acció Social i el desplegament de la Llei d'Acció Social ens beneficiïn en aquest sentit.

ONOFRE BISBAL PALOU
Assistent Social de
l'Ajuntament de Sóller

entrevista

Na Maria Antònia Feliu Landa és la Presidenta del Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i d'Assistents Socials de Balears. Estudia la carrera d'assistent social a Madrid, on participà en experiències-pilot de treball social a les barriades perifèriques i a centres penitenciaris. Cosa que la portà a fer la tesina sobre la funció del treballador social en guarderies de barris marginals. Això li promogué l'interès per la situació dels infants i, ja a Palma, treballà a la Junta de Protecció de Menors; a la Llar de la Joventut. A l'actualitat, treballa com a assistent social a la Llar de la Infància del Consell Insular de Mallorca.

pocs caires negatius, degut a la inestabilitat que comporta aquesta modalitat de contractació. Hi ha, o hi pot haver, d'altres perspectives de treball, tant en el camp de la intervenció com en el de la investigació. Però es tracta d'una àrea de possibilitats que ha de ser ben estudiada i analitzada.

—La Junta del Col·legi, que va esser elegida l'any passat, quins projectes més importants està desenvolupant a l'actualitat?

—L'actual Junta de Govern fa un any que funciona. Els projectes més importants en els quals està treballant són aquells que foren objecte d'un compromís a l'hora de presentar les diverses candidatures: treba-

llar per augmentar el nombre de col·legiats (en un any s'ha incrementat en un 40%); potenciar la formació de la comissió d'aturats laborals, a fi d'aconseguir la plena ocupació, cosa que només pot esdevenir efectiva amb la participació activa dels professionals en atur; realització de jornades de debat, discussió i informació, a fi que els professionals puguin estar més ben preparats a l'hora d'exercir el propi treball (funciona una comissió de bibliografia, documentació i formació permanent; s'edita «La Finestra», butlletí informatiu del Col·legi, on es publiquen articles i treballs dels col·legiats o d'altres professionals); s'ha format una Comissió de Seguitment de la Llei d'Acció Social de la

CAIB, la qual té per objectiu que no restin dins l'oblit les conclusions a les quals s'arribà en les jornades realitzades sobre aquesta temàtica el passat mes de març.

En definitiva, allò que es pretén és anar més lluny dels simples interessos corporatius i aconseguir que el Col·legi sigui un lloc de trobada professional, fins i tot interprofessional, que permeti avançar en la professió i millorar la qualitat del treball que es fa.

Hi ha molts d'altres projectes:

- Es treballa en la temàtica relativa a la convalidació del títol d'assistent social pel de diplomad en treball social. S'ha presentat a Madrid, al Consell d'Universitats, per part del Consell General de Col·legis d'AA.SS. i DTS la proposta d'obtenir, optativament, la llicenciatura en treball social.

- És a punt d'arribar l'hora de canviar novament de local. S'ha aconseguit un pis al carrer Navarra, el qual permetrà de disposar de més espai per al treball i les reunions.

—El reconeixement universitari dels estudis de treballador social ajuda, sens dubte, a consolidar aquesta professió. Però quin interès hi ha a la Universitat de les Illes Balears per la investigació en el camp social?

—Es tracta d'una professió que, en realitat, ja està ben consolidada. La Diplomatura no fa altra cosa que fer-ne el reconeixement acadèmic.

Quant a l'interès de la UIB sobre la investigació, és una pregunta que cal fer a la pròpia Universitat.

PALMA - 88 PROGRAMA D'ANIMACIÓ SOCIOCULTURAL PENITENCIÀRIA

El treball d'Animació Sociocultural a les presons neix fa uns anys cercant una resposta a la situació de les mateixes. A hores d'ara està duent-se a terme a més de deu Centres de tot l'Estat. El Centre Penitenciari de Palma ha incorporat aquest model de treball amb la finalitat de millorar les condicions per a la població reclusa que alberga.

L'Animació Sociocultural Penitenciària, consisteix a elaborar i desenvolupar un programa sociocultural que respongui a una profunda anàlisi de la realitat del Centre, delimitant amb claredat uns objectius, sobre les urgències i prioritats, amb l'implicació dels diferents sectors de la presó, a la vegada coordinat i avaluat per un Equip Base.

La presó, entesa com a marc de referència per a l'execució d'un programa d'intervenció, té com una de les seves característiques la de ser una institució generadora de violència i passivitat, amb el temps es converteix en un element negatiu, destructor del sentit d'identitat i d'autoestima. El «temps perdut» és el comú denominador de la vida penitenciària.

Des d'aquesta premissa, la ASP suposa l'estructuració d'un mètode d'organització racional del temps, creant alternatives al desenvolupament personal dins la presó i al propi sistema de treball del professional penitenciari.

El model teòric sobre el que es basa, preveu com a idea fonamental, última i utòpica, convertir la presó en un «Centre Cívic-Cultural amb reixes», on lo qualitatiu sobresurti sobre lo quantitatiu, transformant radicalment l'actuar penitenciari en funció de lo post-penitenciari, creant en darrera instància les condicions necessàries per a permetre a l'intern el seu canvi actitudinal i motivacional.

DELIMITACIÓ INSTITUCIONAL

El Centre Penitenciari de Palma, està previst per un màxim de 260 interns, allotja actualment una població superior a 500 reclusos. Si bé en un principi és un Centre per a preventius, per diferents raons més del 50% de la seva ocupació correspon a penats. La població interna està diferenciada en tres Departaments bàsics: Adults, Joves i Dones.

Regimentalment, és una presó amb un baix índex de conflictivitat interna i amb un nivell de convivència acceptable, que manté una clara política de portes obertes, que necessàriament afavoreix el desenvolupament del Programa.

A la Presó de Palma es duen a terme des de fa temps una variada oferta d'activitats. El que ha mostrat el treball d'estudi de la realitat, és la necessitat imperiosa de qualificar el que s'ofereix, ordenar i racionalitzar, la quantitat i el com es desenvolupen. Passant d'una oferta puntual, conjuntural o de pur activisme, a una intervenció que garanteixi un funcionament basat en una programació, que permeti un seguiment i avaluació, cercant uns resultats que donin resposta a les necessitats de la població reclusa, lluny de falses expectatives, acostant-nos el màxim possible a la consecució dels objectius de reeducació i reinserció.

EIXOS DEL PROGRAMA ASP PALMA-88

Partint de l'anàlisi de la realitat existent al **Centre Penitenciari de Palma de Mallorca**, s'ha elaborat una oferta d'intervenció, articulada sobre un triple eix.

- Transformació profunda del «temps-presó», rompent la tradicional dinàmica de deteriorament personal que suposa i convertint aquest en un temps de reeducació i de canvi.

- Estructuració d'un programa de treball que impliqui en el seu desenvolupament a tot el col·lectiu Presó, harmonitzant l'actual dicotomia entre vigilància i tractament, fent de la tasca penitenciària una responsabilitat compartida.

- Fer patent que la Presó no és un món apart de l'entorn social en el que està situada, obrir-la a l'exterior i promoure la col·laboració activa de la Comunitat i les Institucions, entenent la Presó com una qüestió social de primer ordre.

Per a la consecució d'aquestes metes, hem escollit l'Animació Sociocultural com a mètode de treball, el manament constitucional com a marc de referència, i el concepte integral d'home lliure com a objectiu final.

PROCÉS D'ELABORACIÓ

El procés que ha permès el desenvolupament del Programa, A.S.P. Palma-88, es va iniciar a principi del mes d'octubre de 1987 i des d'aquell moment ha anat consolidant-se la possibilitat del Programa.

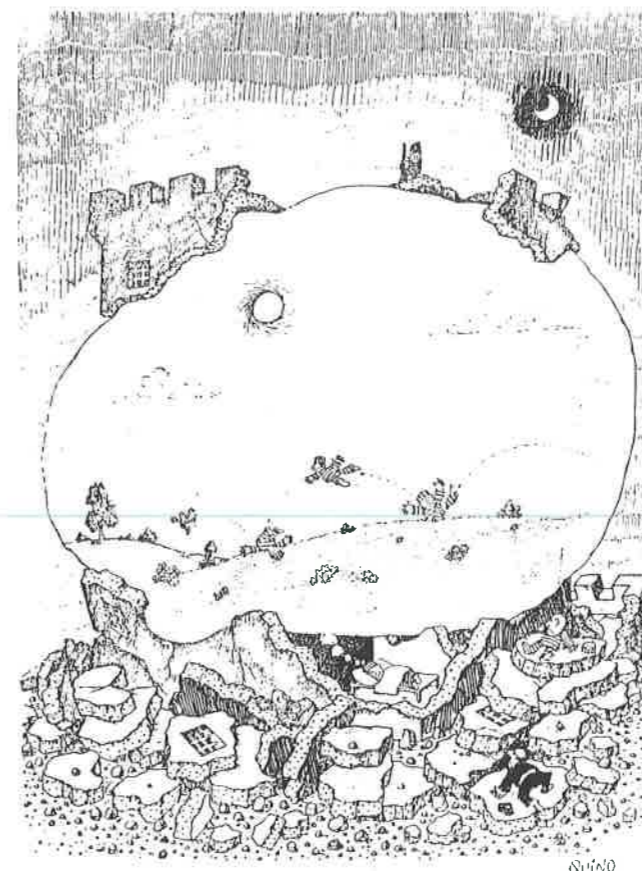
S'ha duit a terme un treball, en diferents fases, se-

guint la metodologia desenvolupada per al treball sociocultural a altres Centres Penitenciaris, amb la col·laboració com equip tècnic extrapenitenciari del col·lectiu ALCARI, en la tasca de dinamització i coordinació del procés.

Després d'una anàlisi de la realitat sociocultural existent, varen poder-se fixar les prioritats sobre les quals es considera treballar per criteris d'urgència durant el període del Programa establert en una primera etapa, d'abril a desembre de l'any 1988. S'ha estructurat l'Equip Base format pel Director i el Subdirector, els membres de l'Equip de Tractament, Funcionaris de Vigilància, Funcionaris de la Comissió d'Assistència Social, a més d'altres professionals, juntament amb l'Equip ALCARI. L'Equip Base es responsabilitza des del primer moment, del seguiment i avaluació de la programació de cada una de les parts del Programa, de la seva difusió, i de la recerca de recursos per tal de poder materialitzar el total desenvolupament del mateix.

ELEMENTS FONAMENTALS DEL PROGRAMA

Han estat definides unes àrees d'intervenció d'acord amb les prioritats i urgències considerades, a

TONI

partir de les quals ha estat articulada l'Equip Base. Cada àrea o comissió actua com a grup de treball dins l'Equip Base i es responsabilitza directament de la tasca específica de la seva àrea.

Cal destacar en primer lloc les tres àrees motores, les que garanteixen el desenvolupament del Programa, el seu seguiment i avaluació: **Àrea de Coordinació, Àrea de Difusió i Comunicació i l'Àrea de Formació Permanent.**

Com a àrees que específicament assumeixen les activitats socioculturals:

Àrea Laboral Formativa

En la qual es fa la programació de projectes que tenen a veure amb la formació laboral i dels tallers ocupacionals:

Al Departament de Menors (16 a 21 anys):

Taller de Manualitats: Taller Ocupacional-terapèutic, amb una mitjana permanent de 15 participants. Es treballen objectes d'artesanía que posteriorment es posen a la venda.

Taller d'electricitat de l'Automòbil.

Taller ocupacional formatiu, organitzat com un curs de formació de l'INEM, per a 10 participants.

Al Departament d'Adults:

Taller de Marqueteria: Taller ocupacional i creatiu. Es duu a terme tot el procés d'aprenentatge de la tècnica fins a la capaciació per elaborar diversos objectes. Els objectius es treballen a tres nivells: Cognitiu, psicomotor i actitudinal.

Àrea d'Esport i temps lliure

Responsable de la programació esportiva en general i per Departaments, a més de les activitats de caràcter lúdic i temps lliure.

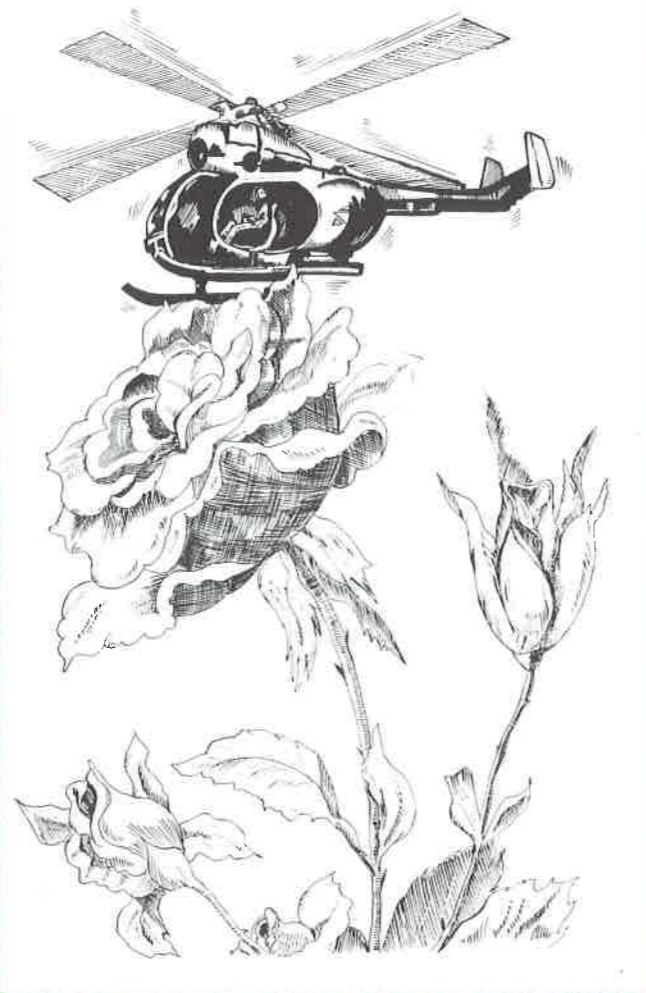
Programació Esportiva: Per Departaments diferenciats, Homes i Dones, es duu a terme un programa esportiu que incideix no tan sols en l'ocupació del temps lliure, sinó també com a mitjà de manteniment i correcció, relaxament i tonificació muscular, promoció i afavoriment de relacions interpersonals.

A nivell d'activitats de temps lliure: Es desenvolupa una programació de les diverses unitats escolars en funcionament dins el Centre, amb l'objectiu d'arribar a fer obligatòria, l'ensenyança bàsica. Es complementa l'activitat de l'Escola amb la participació al taller de Còmic, a la Revista del Centre, i altres activitats culturals que s'aniran desenvolupant.

PERSPECTIVES DEL PROGRAMA

Tenint present les característiques del marc d'intervenció, les condicions de dificultat inherents a la Institució Penitenciària, l'objectiu d'aquesta primera etapa és possibilitar un correcte i eficaç desenvolupament del mètode de treball. Un procés que ens condueixi a poc a poc a desenvolupar un «altre concepte i praxis» de la tasca penitenciària, que faciliti la consecució de la reeducació i reinserció.

El Programa, Palma-88, ens ha de permetre ordenar i racionalitzar totes les activitats de caire sociocultural que es realitzin al Centre. En aquesta primera etapa del Programa es procurarà per damunt de tot la consolidació del procés mitjançant el conjunt d'activitats considerades prioritàries; per a properes programacions haurà d'anar integrant altres activitats ja en desenvolupament o noves. Caldrà també després examplar el camp d'intervenció, no únicament dintre del Centre, sinó també a fora i cap a fora.

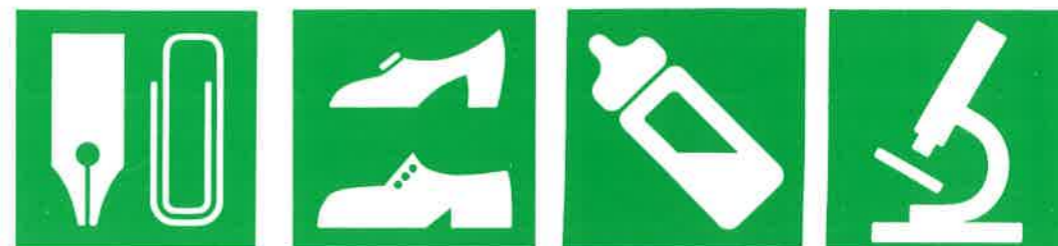

La clau d'un adequat desenvolupament i d'uns resultats fructífers, està en la participació coordinada del «Col·lectiu-Presó» amb tota la Comunitat, assumint al Centre Penitenciari com una realitat social, on per un temps hi conviuen un nombre de ciutadans privats de llibertat, en espera de retornar a una convivència normal. Aconseguir que el retorn al nucli comunitari d'on han sortit sia adaptatiu i no més asocial és tasca de tots i objectiu d'aquest Programa.

PERE FULLANA I FALCONER
Treballador Social-Col·lectiu Alcari,
Comissió de Coordinació
Programa ASP Palma-88
Centre Penitenciari de Palma
Tel. 29 16 14

L'AUTOOCUPACIÓ, UNA ALTERNATIVA A L'ATUR JUVENIL

El Centre de Promoció i Gestió d'Iniciatives d'Autoocupació Juvenil de Catalunya - CP'AC és una associació de serveis als joves, privada i independent, sense ànim de lucre, que s'organitza entorn de la realitat juvenil per intentar donar una resposta concreta a la problemàtica de l'atur.

Està oberta a tots els joves, individualment o col·lectivament, interessats a crear el seu lloc de treball, com una alternativa a la desocupació juvenil. Té la finalitat de donar suport tècnic i informatiu, especialment a aquells joves que, per la seva situació socioeconòmica, no poden accedir a les organitzacions empresarials existents, ni entrar en el mercat de treball en condicions òptimes.

Formada per una àmplia xarxa de socis col·laboradors, —més d'un centenar de professionals liberals i d'empresa, d'estudiants, professors universitaris, de mestres i d'altres— la coordinació hi és duita a terme per un grup de persones format per un cap o gerent, un economista responsable en gestió, una experta en qüestions de formació professional i ocupacional, i dos auxiliars administratius.

El fet d'aconseguir que un projecte passi de ser una simple idea a generar llocs de treball és un procés força llarg. Hi és necessari un mínim de sis mesos, perquè es posi en marxa. Un projecte sol començar a funcionar al cap d'un any i es poden tenir garanties de la seva estabilitat quan han passat de dos a tres anys.

Els interessats passen per l'àrea de gestió del centre, on se'ls informa sobre les diferents formes jurídiques que hi ha per realitzar el projecte que tenen entre mans: els diferents ajuts econòmics per fer-lo possible, els recursos financers bancaris, la reglamentació de les contractacions laborals i les alternatives innovadores pel que fa a la creació de petites empreses.

Seguidament es fa un estudi de viabilitat i s'hi estudia la forma jurídica de constitució més idònea: si s'ha de formar una cooperativa, una societat anònima laboral, una societat civil, una societat limitada, o d'altres.

Decidida la forma d'engegar el projecte, s'efectua la constitució de l'empresa, s'elaboren els estatuts i els reglaments, i es fan els tràmits notariais i administratius pertinents.

D'altra banda, el centre té una àrea de formació que és l'encarregada de la complementació teòrica, tècnica i de gestió dels membres de cada projecte. En aquesta àrea el centre dona una èmfasi especial a la promoció del cooperativisme com una forma més d'organització de treball.

En definitiva, es tracta d'una associació catalana que ajuda a fer possibles els projectes empresarials dels usuaris, que solen ser joves poc preparats i en atur laboral.

Diari AVUI, 25 de desembre 1987

eines per treballar millor

BIBLIOGRAFIA

PUBLICACIÓ DELS PRIMERS VOLUMS DE L'ESTUDI «BASES PER A LA PLANIFICACIÓ DE L'ACCIÓ SOCIAL A MALLORCA»

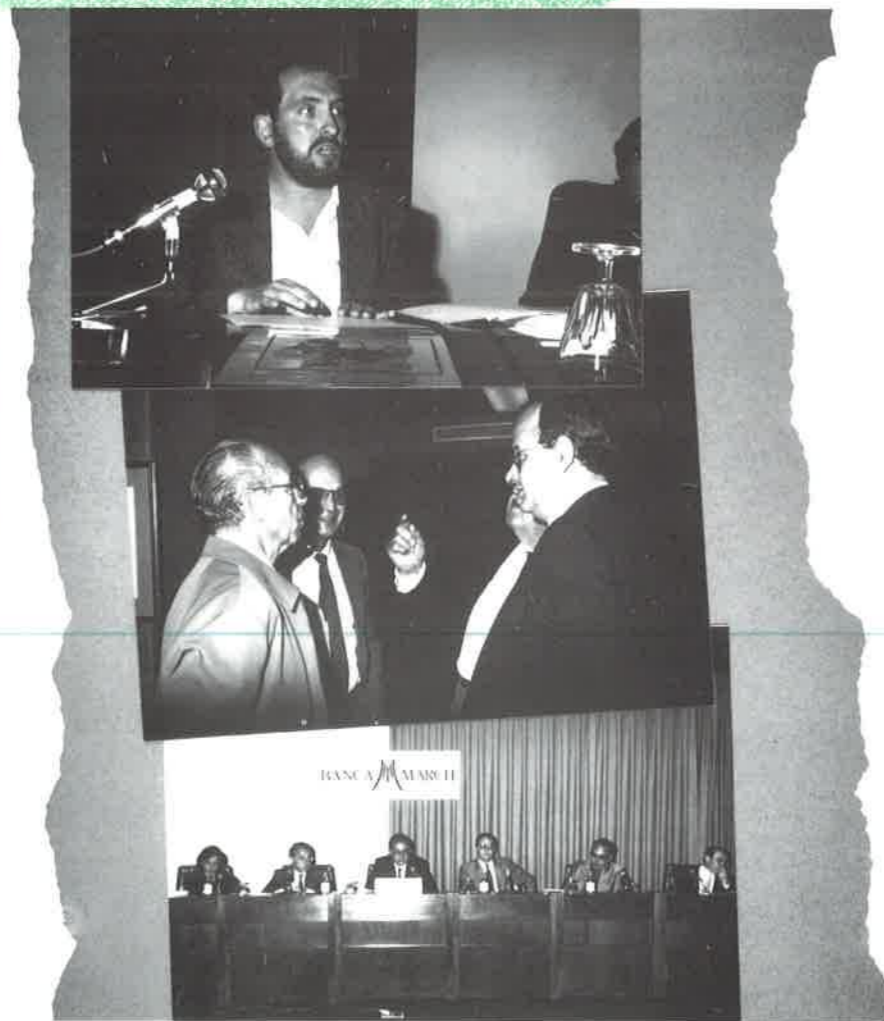
Després de la presentació pública el propassat dia 16 de Maig, el Consell de Mallorca distribuirà els tres primers

volums de la col·lecció que donarà a conèixer el treball realitzat per l'Escola Universitària de Treball Social, realitzat per encàrrec del Consell, i que permetrà

conèixer alguns dels aspectes de la realitat de l'atenció social a Mallorca. Els primers volums publicats són:

«El Marc socio-demogràfic dels Serveis Socials a Mallorca»

El primer volum de la col·lecció, els autors del qual són Maria A. Carbonero i Pere Mascaró, «s'inscriu en el marc d'una recerca més àmplia que es planteja la identificació i descripció de les dimensions demogràfiques i socials que tenen conseqüències rellevants en la generació actual o potencial de les necessitats socials, al mateix temps que pretén contrastar la hipòtesi que aquestes necessitats es manifesten a Mallorca d'una forma territorialment no homogènia...». Aquest treball de recerca, que ha comptat amb la valuosa col·laboració que l'Institut Balear d'Estadística en tots els moments de la seva realització, pensam que assoleix generosament els objectius pretesos: oferir un marc general de l'estructura socio-demogràfica de l'illa que permeti l'estudi dels principals factors de risc, necessitat i demanda, i, a la vegada, que ofereixi les dades bàsiques a nivell el més desagregat possible, per a la seva utilització en la planificació i avaluació dels serveis socials, especialment en el nivell més essencial: el municipal. L'estudi aprofundeix i possibilita, també, la incorporació d'indica-

dors en aquest nivell territorial elemental que és el municipi, aportant una informació que segurament farà d'aquest

volum un instrument de consulta permanent per a tots els que treballam en l'atenció social a Mallorca.

«Estructura jurídic-administrativa dels serveis socials»

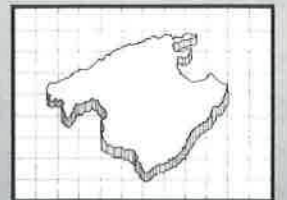
El segon volum és un estudi monogràfic realitzat per Bartomeu Colom, Lourdes Ramis (ambdós del Departament de Dret Administratiu de la Facultat de Dret) i Regina Vallès (de l'Escola Universitària de Treball Social de les Illes), estudi en el qual es fa un repàs històric de les transformacions que la normativa referida a l'assistència i els serveis socials ha sofert, fins arribar a l'Estat de Dret que proclama la Constitució de 1978, i, especialment, una anàlisi acurada de la normativa general i la particular dels serveis socials, tant en l'àmbit estatal com en el de les Comunitats Autònomes. Les consideracions aportades en incorporar la revisió de la Llei d'Acció Social de les Illes en relació a la normativa sectorial i general, així com les seves relacions amb l'espai jurídic-administratiu de la Comunitat Econòmica Europea, són, finalment, un element clarificador molt important que l'estudi, rigorós i exhaustiu, ens facilita. Cal assenyalar que, des de la seva finalització fins ara, ha passat un temps que, si bé pel que fa a la normativa desenvolupada a la nostra Comunitat no suposa cap entrebanc, segurament pel que fa a l'anàlisi comparatiu amb altres Comunitats de l'Estat i la normativa elaborada en la C.E.E., els autors hi farien ja noves aportacions, les quals, sense cap dubte, s'incorporaran a futures edicions.

«Guia de Prestacions»

Potser que, actualment, en l'àmbit dels serveis socials, estiguem a punt de perdre'ns entre tants de textos que tenen l'únic propòsit de guiar-nos enmig de l'entramat de disposicions i normatives que, no sempre, semblen embullar abans que aclarir. L'esforç que es va fer durant la realització de l'estudi, presentant un treball que en un principi no s'havia previst d'incorporar al projecte, pensam que és prou significatiu com per fugir de qualsevol consideració en aquest sentit. L'intent de fer una aportació clara, que permeti una acumulació progressiva del material legislatiu i normatiu que regula la nostra feina, i que, a la vegada, ens faciliti la seva actualització, és el que ha estat l'objectiu dels qui l'han preparada. El seu caràcter d'instrument de feina, que estalviï temps i recursos al treballador social d'atenció primària (el que treballa directament amb els usuaris), potser resulti pretencios, sobretot si no es compleix la intenció d'incorporar les successives modificacions que es produeixen a la legislació de l'àmbit. Malgrat tot, com ja es diu a la presentació, el treball resta obert a les opinions i recomanacions dels qui la facin servir, amb la certesa que seran tingudes en compte.

Aquest comentari obeeix, naturalment, a la saludable prevenció de l'assistència social que (mig socorrat, mig entusiasmada) ha de valorar el que sols

BASIS PER A LA PLANIFICACIÓ DE L'ACCIÓ SOCIAL A MALLORCA

GUIA DE PRESTACIONS

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

amb la feina diària arriba a convertir-se en una eina imprescindible i, per tant, cuidada i amoxada.

La Guia, al seu interior, duu un butlletí de subscripció a les actualitzacions periòdiques que convindrà omplir i remetre a l'adreça que, per cert, està errada: és al número 5 (i no al 7) del carrer Almudaina on s'han de remetre els butlletins.

L'anunci del Servei d'Acció Social del Consell Insular de Mallorca de publicar la resta de volums en l'actual exercici és acollida amb interès per tothom, i des d'aquesta redacció anirem donant les noves que es produeixen.

CRIDA

Tots els sers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets.

Aquesta és la promesa històrica de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Els sotsignants n'afegeixen els noms a aquesta magna declaració, i demanen que sigui respectada per tots els Estats del món.

En molts de països fins i tot es nega el dret a intervenir en defensa dels drets humans. Milers de persones han estat empresonades i torturades pel fet de demanar i exercir-ne els drets. Mol-

tíssimes han desaparegut o han perdut la vida.

Aquests abusos s'han d'haver acabat. Demanam a tots els Estats que ratifiquin els tractats internacionals de drets humans, que n'adaptin les legislacions i les pràctiques a aquests textos, i que actuïn per protegir els drets humans de tothom.

En nom de les víctimes que han estat detingudes i silenciades, fem una crida a cadascun dels Estats i a les Nacions unides, perquè protegeixin totes les persones, onsevulla que es trobin, que aixequen la veu en defensa dels Drets Humans.

Signatura _____

Nom i llinatges _____

D.N.I. _____

Ciutat _____

L'any 1988 es compleix el 40 aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans de l'ONU. Aquests principis continuen essent un somni. Remet aquesta crida a l'apartat de Correus 50.318 de Madrid.

AMNISTIA INTERNACIONAL

Editorial Pòrtic S.A.

Ausiàs March, 92-98, escala A, 4t 4.^a
08013 Barcelona
254 88 47 (93)
Llibres de la Col·lecció Frontissa

MÈTODE DE TREBALL EN EQUIP

Autora: Claudine Planchette-Brissonnet
Preu: 1.350 pessetes
(IVA inclòs)

En aquesta obra l'autora analitza l'eina «treball en equip» y presenta un marc teòric coherent i rigorós que permet desenvolupar-ne l'eficàcia. Especialment concebut per als educadors i treballadors socials, aquest mètode de treball en equip ha estat experimentat a França en nombrosos cicles de formació. L'obra consta d'una part teòrico-pràctica i de sis casos-exercici.

EL MALTRACTAMENT DELS INFANTS

Autors: David N. Jones i altres.
Preu: 1.750 pessetes
(IVA inclòs)

Obra bàsica sobre el maltractament als infants, malauradament de gran actualitat en el nostre país. Aquest llibre, dirigit als professionals dels serveis socials és també d'interès per als qui treballen en la sanitat i en l'ensenyament. L'atenció als infants, el treball amb les famílies, els aspectes mèdics, psicològics, culturals i socials, entre d'altres temes, hi són tractats amb profunditat.

TREBALL DE COMUNITAT

Autor: Alan Twelvetrees
Preu: 1.350 pessetes
(IVA inclòs)

L'autor, professor de treball de comunitat, exposa en aquest volum com iniciar i desenvolupar el treball amb grups de la comunitat. Dissenyat com a manual pràctic per al treball en els barris, el llibre presenta a més un resum dels debats actuals sobre temes teòrics i polítics relacionats amb el treball de comunitat. Altres qüestions hi són tractades: els rols dels treballadors de comunitat, l'estratègia del treball de comunitat, l'estrès dels professionals, etc.

L'ACOLLIMENT FAMILIAR

Autors: A. Ripoll-Millet i G. Rubiol
Preu: (en preparació)

El llibre conté una panoràmica de l'acolliment familiar per a infants a Europa i als Estats Units i una descripció de la seva situació a l'Estat espanyol. L'obra tracta, a més, els acolliments familiars per a altres col·lectius (ancians, adolescents amb problemes, disminuïts, etc.) i ofereix un model d'acolliment familiar «ecològic» que respecta i aprofita els mecanismes d'ajuda mútua i solidaritat entre les famílies.

TREBALL DE GRUP

Autor: Allam Brown
Preu: (en preparació)

Obra d'introducció al treball social de grup, d'utilitat per als professionals i per als estudiants d'aquesta tècnica. S'hi exposen, entre d'altres, els temes següents: conceptes bàsics sobre grups i sobre treball de grup; diferents tipus de treball de grup; composició dels grups; preparació del treball de grup; programes i processos; avaluació del treball realitzat

Creu Roja per la infància maltractada.

Si saps que prop teu un nen
està sent maltractat

Digue'ns-ho.
Dóna'ns el seu nom i adreça.
No cal que t'identifiquis

Gabinet de Drets Humans
de la Creu Roja

Pg. de la Reina Elisenda de Montcada, 23
08034 Barcelona

(Del «Boletín del Real Patronato de Prevención de Atención a Personas con minusvalía», diciembre, 1987).

ORGANIZACION MUNDIAL DE LA SALUD

La ficha de crecimiento en la asistencia a los lactantes y niños. Ginebra, 1986, 35 pàgs.

Els pediatres, des de fa molt temps, admeten que el mesurament del creixement és un mètode senzill i útil per vigilar la salut dels infants. Aquest treball pretén ajudar a decidir com dissenyar i utilitzar unes fitxes de creixement, instrument que facilita les activitats dels programes d'assistència a l'infant i n'augmenta l'eficàcia.

ROMERO, C.

Programa sobre prevenció de minusvalías psíquicas (Subnormalidad). Govern de Navarra. Departament de Sanitat i Benestar Social, 1987, 473 pàgs.

El Departament de Sanitat i Benestar Social del Govern de Navarra, entre d'altres objectius prioritaris, té un pla de prevenció de deficiències psíquiques el programa del qual és presentat en aquest document. S'hi descriueixen, també, subprogrames dedicats a consell genètic o diagnòstic prenatal, assistència perinatal, detecció de metabolopaties congènites i atenció precoç. Als annexos, el llibre ofereix aspectes normatius a diverses Comunitats Autònomes, fulletons i recomanacions internacionals orientats a la divulgació de la prevenció.

VILLA DE LA L.E. i SAGARDOY, J.A.

Derecho al trabajo de las personas con minusvalía. Madrid, Real Patronato de Prevención i d'Atenció a Personas amb Minusvalía, Sèrie «Documentos» 10/87, 1987, 44 pàgs.

Es un document que, actualitzat per Eusebio Niño, prové substancialment de la ponència que presentaren els autors al Seminari de Rehabilitació i Treball de Minusvàlids de la II Olimpíada Mundial d'Habilitat Professional per a Minusvàlids (ABILYMPIC, Colòmbia, 85). Cal remarcar-hi la inclusió d'epígrafs diversos dedicats a l'estudi de la normativa comunitària i de dret intern espanyol. També s'hi inclou l'anàlisi de les normes reglamentàries diverses que s'han aprovat, tot desplegant la LISMI (Llei d'Integració Social del Minusvàlid).

LLUCH, J. i SERRA, I.

Fuente de datos y sistema de indicadores para la acción social. València, Conselleria de Treball i Seguretat Social, 1987, 256 pàgs.

Es tracta d'una publicació que és fruit del treball fet per un grup d'investigadors formats en disciplines diverses, que han assumit el desafiament d'elaborar un sistema d'indicadors per a mesurar l'acció social a l'àmbit geogràfic del País Valencià.

PALUSZNY, M.

Autismo. Guía práctica para padres y profesionales. México, Ed. Trillas, 1987, 213 pàgs.

Diagnòstic, experiències clíniques, organització de serveis, programes educatius i comprensió actual del paper que fan els pares a l'interior d'una unió integral amb les noves tendències educatives, són els temes que tracta aquesta publicació.

SCHMID-GIOVANNINI, S.

Orientación y Guía para padres y profesoras de niños deficientes auditivos. Manual 1. De 0 a 2 años. Zollikon (Suïssa), Centre Internacional d'Orientació per a Pares d'Infants Deficients Auditius, 1987, 54 pàgs.

Principis bàsics de l'entrenament auditiu. Alguns dels temes que tracta aquesta Guia són el desenvolupament cognitiu de l'infant menor de dos anys i exercicis adequats a cada etapa per al desenvolupament auditiu i del llenguatge de l'infant sord.

MAPA DE SALUD Y SERVICIOS SOCIALES II.

Perfiles de la estructura social y demográfica de las áreas, Distritos y Zonas Básicas. Comunitat de Madrid, Conselleria de Salut i Benestar Social, Institut Regional d'Estudis 1987, 275 pàgs.

Volum que reflecteix el procés de creació d'una base de dades sociodemogràfica i socioeconòmica, aplicable a la planificació dels serveis socials i sanitaris. Organitzat en quatre àrees fonamentals, la primera descriu els objectius i les característiques generals de l'estu-

di; la segona ofereix dades sobre la CEE i el conjunt de comunitats autònomes; la tercera presenta dades sobre les àrees de salut i els serveis socials; acaba amb l'estructura d'edat i sexe dels 34 districtes de la Comunitat Autònoma de Madrid.

SALUD PARA TODOS (hacia el año) 2000.

Conselleria de Salut i Serveis Socials. Junta d'Andalusia.

Dia 7 d'abril passat, amb motiu de celebrar-se el Dia Mundial de la Salut, la Junta d'Andalusia edità la traducció d'un document de l'Organització Mundial de la Salut «Salud para todos (hacia el año) 2000». Aquesta organització internacional hi fixa una proposta de compromís per als governs i les autoritats sanitàries dels països de l'entorn europeu, la qual es concentra en 38 objectius clarament definits. Per superar-los en els terminis establerts, la Conselleria de Salut i Serveis Socials és conscient que hi fa falta el concurs dels professionals sanitaris, dels professionals en general i, sobretot, de la comunitat, d'una comunitat ben informada, ben motivada i activament participadora. Ens hi jugam molt, en aquest intent d'elevat el nivell de salut de la societat mundial. Es tracta d'una utopia realitzable, que posa l'èmfasi en l'equitat; en el sentit positiu de la salut, i l'anticipació a la malaltia; en l'enfocament multisectorial dels problemes de salut, cosa que no és tasca exclusiva del personal sanitari; en la potenciació de l'atenció primària, que consisteix a acostar els recursos assistencials allà on la gent viu i treballa; i en la cooperació internacional.

Si sou d'aquells qui volen donar una mà perquè, abans de l'any 2000 «tots els ciutadans del món frueixin d'un nivell de salut que els permeti de dur una vida socialment i econòmicament productiva», començau a llegir aquest llibret. És bo per a la salut.

Hazte socio de la Cruz Roja.
Harás Bien.

Publicacions d'ELISE

DOUZE RÉGIONS D'EUROPE AU BANC D'ESSAI

Dossier de 36 pàgines, editat conjuntament per la Comissió de les Comunitats Europees (DG V) i ELISE, en francès i en anglès.

Preu: 5 ecus (220 FB (incloses les despeses de transport).

FINANCEMENT DES ILE: LES IDÉES NOUVELLES

Fitxes de 20 experiències a la Comunitat Econòmica Europea, editades en francès i en anglès.

Preu: 5 ecus/220 FB + 50 FB per despeses de transport.

JEUNES: COMMENT CONSTRUIRE SON ENTREPRISE

Fitxes de 20 experiències bàsiques a la Comunitat Econòmica Europea, editades en francès i en anglès.

Preu: 5 ecus/220 FB + 50 FB per despeses de transport.

AGENTS SANS DOUANE: PROGRAMME D'ÉCHANGE D'AGENTS DE DÉVELOPPEMENT LOCAL EN EUROPE

Un dossier de 36 pàgines, editat en francès i en anglès, per la Comissió de les Comunitats Europees (DG V) ELISE.

Preu: 5 ecus/220 FB (incloses les despeses de transport).

EN EUROPE DES ENTREPRISES INNOVENT: L'ATOUT JEUNE

Dossier de 36 pàgines, editat conjuntament en francès i en anglès per la Comissió de les Comunitats Europees i ELISE.

Preu: 5 ecus/220 FB (incloses les despeses de transport).

LEGISLACIÓ

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL

Modificació Comissió Territorial sobre drogues. - Decret 31/1988, de dia 24 de març, pel qual es modifica la composició de la Comissió Territorial sobre drogues, de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. (BOCAIB, n.º 43, 9 d'abril de 1988).

Ajudes a disminuïts atesos en centres especialitzats. - Decret 32/1988, de dia 24 de març, pel qual es convoquen les pròrrogues de les ajudes individualitzades i periòdiques a disminuïts físics, psíquics i sensorials, atesos en centres especialitzats. (BOCAIB, n.º 43, 9 d'abril 1988).

Ajudes a domicili a través de Corporacions Locals i Entitats sense finalitat de lucre. - Decret 42/1988, de dia 14 d'abril, pel qual es convoquen ajudes a domicili a través de Corporacions Locals i entitats sense finalitat de lucre. (BOCAIB, n.º 50, 26 d'abril 1988)

Registre de Centres i Entitats d'activitats d'acció social. - Decret 44/1988, de dia 28 d'abril, pel qual es crea el Registre de Centres, Serveis i/o Entitats que desenvolupen activitats en el camp de l'acció social. (BOCAIB, n.º 57, 12 de maig 1988).

Ajudes per a manteniment de les guarderies infantils. - Decret 45/1988, de dia 28 d'abril, pel qual es convoquen ajudes per al manteniment de les guarderies infantils. (BOCAIB, n.º 57, 12 de maig 1988).

Si necessites informació sobre la **S.I.D.A.**

Iruca ns
ASSOCIACIÓ CIUTADANA
ANTISIDA DE CATALUNYA
254 71 93 - 207 46 72

ÀMBIT D'ALTRES COMUNITATS AUTÒNOMES

CATALUNYA

- Ordre de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social, de dia 16 de juny de 1987, de desplegament del Programa d'Atenció a la insuficiència renal. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 26 de juny 1987.
- Decret 238/1987, de 20 de juliol, pel qual es desenvolupa el capítol X del Títol IV de la Llei 17/1985, de dia 23 de juliol, de la Funció Pública de l'Administració de la Generalitat, i s'hi fomenten d'altres vies concorrents per a la integració laboral de les persones disminuïdes. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 3 d'agost 1987.

Al Capítol I «Del sistema d'accés de les persones amb disminucions físiques, psíquiques o sensorials, als llocs de treball de l'Administració de la Generalitat», s'hi estableix que les places de la plantilla d'Administració de la Generalitat que constitueixin l'oferta pública d'ocupació laboral anual, les quals hagin de ser ocupades per funcionaris o per personal laboral, són subjectes en un 2% de la quantia global a ser reservades per a la provisió per persones amb disminució, el grau de la qual sigui igual o superior al 33% (art. 3r.).

De la mateixa manera, s'hi estableix la reserva d'un mínim global del 2% dels llocs de treball de cada Departament, a cobrir en règim d'interinitat o contractació laboral temporal, per a ocupació laboral de persones que tinguin un grau de disminució igual o superior a un 33% (art. 4t.).

Al Capítol II «Del foment de l'ocupació de les persones disminuïdes», s'hi estableix que «Per poder obtenir subvencions, contractes o avals de l'Administració de la Generalitat o de les entitats autònomes d'aquesta i entitats gestores de la Seguretat Social, les empreses públiques o privades que comptin amb més de 50 treballadors fixos, han de fer constar que compleixen amb l'obligació establerta a l'article 38 de la Llei 13/1982, de dia 7 d'abril, d'Integració Social dels Minusvàlids de donar ocupació laboral a treballadors disminuïts en el percentatge d'un 2% de la respectiva plantilla (art. 7è.).

A l'article 8è, s'assenyala que «Sempre que sigui possible i hi hagi ofertes de qualitat adequada, tenint en compte l'interès social i l'economia administrativa, la contractació de béns i serveis per l'Administració de la Generalitat i organismes que en depenen, s'ha de fer preferentment amb entitats subvencionades per aquesta Administració, que agrupin persones disminuïdes com a sistema d'integració social mitjançant el treball d'aquestes».

PAIS VALENCIÀ

- Decret 93/1987, de dia 29 de juliol, pel qual es modifica la disposició transitòria del Decret 72/1987, de 25 de maig, pel qual s'estableix el Pla d'Ordenació dels Serveis Socials a la Comunitat Valenciana. Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, 6 d'agost 1987.

REGIÓ DE MÚRCIA

- Decret 39/1987, de la Conselleria de Política Territorial i Obres Públiques, de dia 4 de juny de 1987, sobre supressió de barreres arquitectòniques. Butlletí Oficial de la Regió de Múrcia, 14 d'agost 1987.

Aquest Decret estableix criteris bàsics per a la supressió de barreres arquitectòniques en els espais, els edificis i les instal·lacions de lliure accés públic o susceptibles de ser emprats públicament, independentment de la titularitat o domini, i en edificis destinats a vivenda i especialment els relacionats a l'annex I.

En el termini d'un any, des de la vigència d'aquest Decret, els diversos organismes públics han d'elaborar un pla d'actuació per a l'adaptació dels espais públics, serveis i instal·lacions que en depenguin, al contingut d'aquesta norma i d'altres disposicions que la desenvolupin.

ÀMBIT DE LES COMUNITATS EUROPEES

- CONCLUSIONS DEL CONSELL DELS MINISTRES D'EDUCACIÓ, reunits en dia 14 de maig de 1987, relatives a un programa de col·laboració europea sobre la integració dels infants disminuïts en escoles ordinàries. Diari Oficial de les Comunitats Europees, 8 d'agost 1987.

En aquestes conclusions es fan constatar els avanços assolits en matèria d'integració dels infants disminuïts en escoles ordinàries, des de l'adopció de les conclusions sobre aquest tema dia 4 de juny de 1984.

Es reitera la importància d'aconseguir la major integració possible dels infants disminuïts en escoles ordinàries. S'invita la Comissió, que durant l'aplicació del programa:

- a) Garanteixi una coordinació ajustada al programa d'acció a favor de la integració social i econòmica i la vida independent de les persones disminuïdes.
- b) Garanteixi que es para especial esment als problemes de transició de l'escola a la vida adulta i laboral, en tots els aspectes principals del programa.

Campaña española de solidaridad, apoyo y ayuda a 12.000.000 de refugiados de todo el mundo.

Solidarícese enviando su firma.

Pida más información.

CAMPAÑA REFUGIADOS EN EL MUNDO

General Perón, 32-2º
Tel. (91) 455 42 69.
28020 Madrid.

CURSOS I JORNADES

SEMINARI SOBRE EL DESENVOLUPAMENT CRISI ECONÒMICA I SALUT

Objectiu:

Sensibilitzar els participants respecte de la influència dels factors i de les polítiques econòmiques sobre el funcionament del sistema sanitari i sobre la salut de la població. Analitzar en base a estudis empírics les interrelacions entre economia, sistema sanitari i salut, prestant especial atenció als efectes associats al creixement i a la crisi econòmica.

Contingut:

- Política sanitària vs. política de salut.
- Conflictes entre polítiques econòmiques i objectius de salut.
- L'acció intersectorial per a la Salut.
- Atur, inestabilitat econòmica i salut.
- Desenvolupament econòmic, estils de vida i salut.
- Alimentació i salut.
- Dèficit públic i despeses sanitàries.
- Efectes de les polítiques de control de les despeses sobre els grups de població més vulnerables.

Metodologia:

El 50 per cent del curs consistirà en

sessions expositives i el 50 per cent restant en la discussió d'estudis i casos reals.

Hores totals del curs: 10 h.

Participants:

- Professionals de la salut pública i de l'administració sanitària.
  - Persones amb responsabilitats en el camp de la salut i de la política social i econòmica.
  - Investigadors i docents en les àrees de salut pública, economia de la salut i ciències socials.
- Nombre màxim: 25 alumnes.

Dates:

22 d'octubre: 16.20 hores.
23 d'octubre: 9.18 hores.

Lloc:

Institut d'Estudis de la Salut
Avda. de Roma, 157, 1r.
08011 Barcelona

Matrícula:

10.000 pessetes.

VII INTERNATIONAL CONGRESS ON CHILD ABUSE AND NEGLECT:

Rio de Janeiro (Brasil), 25 al 28 de setembre del 1988.

Informació i inscripcions: Secretaria Executiva. LK Assessoria e promoções Ltda. Rua Costa Pereira, 9, Tijuca-CEP 20511-Rio de Janeiro, Brasil.
Tel.: (021) 284 16 42 / 284 12 46

IX CONGRESO NACIONAL DE PEDAGOGIA:

Alicante, 27 a l'1 d'octubre de 1988.
Secretaria: Sociedad Española de Pedagogia. C/ Vitruvio 8 (28006 Madrid)
Tel.: (91) 261 48 39

Hazte socio de la Cruz Roja. Harás Bien.

CATÀLEG DE VIDEOS

CONDICIONS DE PRÈSTEC

- Preu lloguer setmanal 500 pessetes.
- El pagament s'ha de fer a la bestreta, mitjançant taló a nom de S.I.I.S.
- Les despeses de la tramesa són a compte del sol·licitant.
- Aquests videos són propietat del S.I.I.S. Tots els drets reservats.
- N'és prohibida la reproducció total o parcial.
- Adreça: CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I INFORMACIÓ, C/. Serrano, 140 - 28006 MADRID.

N.º VIDEO	ORGANISME	TÍTOL	TEMA	CARACTERÍSTIQUES			
				IDIOMA	DURACIÓ	SISTEMA	ANY
11	Association Assistance Educative et Recherches (França)	Un Enfant Parmi les Autres (Un infant entre els altres) 2a. part	Integració, Jardí d'Infància, Infants, Síndrome de Down, paràlisi cerebral, deficiència visual	Francès	36 min.	VHS (PAL) color	1977
12	Ministère de l'Education i Association Assistance et Recherches (França)	Toujours parmi les autres (Sempre enmig dels altres) 3a. part	Integració escolar, ensenyament primari	Francès	36 min.	VHS (PAL) color	1980
13	ASPACE (Guipúzcoa)	Exposició, Taller, Urrestila, Bessain	Paràlisi cerebral. Centre Educatiu, rehabilitació	—	60 min.	VHS color s/a	
14	ASPACE (Guipúzcoa)	Diferencia entre el tratamiento entre paralítico cerebral y deficiente mental, respiración, relajación individual. (1.ª parte)	Paràlisi cerebral. Deficiència mental, rehabilitació, relaxació individual, respiració, centre educatiu	Castellà	1 h. 25 m.	VHS color s/a	
15	ASPACE (Guipúzcoa)	Diferencia entre el tratamiento entre paralítico cerebral y deficiente mental, respiración, relajación individual. (2.ª parte)	Paràlisi cerebral. Deficiència mental, rehabilitació, relaxació individual, respiració, centre educatiu	Castellà	35 min.	VHS color s/a	
16	SSR-TV (Televisió suïssa)	Sur un plateau: Service éducatif itinérant (En un estudi: servei educatiu itinerant)	Educació. Serveis de suport, diagnòstic, deficients motrius, Síndrome de Down	Francès	60 min.	VHS color	1983
17	GAUTENA (Associació Guipuscoana d'Autisme i Psicosis Infantils)	Actividad de la vida diaria y autonomía personal	Autisme. Centre educatiu, activitats vida diària, autonomia personal	Castellà	20 min.	VHS color, s/n	
29	T.V.E.	Un mundo para ellos: Espina Bífida	Espina Bífida: Rehabilitació, tractament, integració escolar, testimoniatge familiar, testimoniatge d'un afectat	Castellà	36 min.	VHS color	1982
30	COORDINADORA DE MINUSVÁLIDS DE BALEARS	Minusvàlids	Integració escolar. Aules especials, problemes de llenguatge, deficiència visual, retard mental lleu	Castellà	13 min.	VHS color, s/a	

DEFENSAR ELS DRETS HUMANS I LA LLIBERTAT COSTA MOLT

AJUDAN'S UNA MICA

Amnistia Internacional, l'organització independent que defensa els drets humans a tot el món. Fes-te soci de la llibertat.

Nom
 Adreça
 Desitja rebre informació per a associar-se a la secció espanyola d'Amnistia Internacional (Envia-lo a l'apartat de correu de Madrid 50 318 i al de Barcelona 5 571)

AMNESTY INTERNATIONAL

GUIA DE RECURSOS D'ATENCIÓ A LES DROGODEPENDÈNCIES ILLA DE MALLORCA

El Servei d'Informació i Prevenció de l'Abús de Drogues, de la Comissió de Sanitat del Consell Insular de Mallorca ha editat una Guia, adreçada a totes aquelles persones interessades en la temàtica de les toxicomanies.

La Guia informa sobre els diversos centres, públics i privats, que treballen en aquest camp; tot indicant-ne les adreces, l'organograma, l'equip que hi treballa, l'àmbit d'afiliació, els destinataris,

les funcions, les condicions d'admissió, el finançament, els preus i l'horari d'atenció.

Amb aquesta divulgació informativa, el Consell Insular de Mallorca pretén ajudar els toxicòmans en el tractament més adequat, oferint-los la possibilitat de conèixer millor —segons cada cas específic— quin és el lloc més indicat per a resoldre-hi el problema generat per alguna de les drogodependències.

JOVE '88

La Direcció General de Joventut de la Conselleria Adjunta a la Presidència del Govern Balear ha publicat una Guia que pretén convertir-se en un dels instruments bàsics per a tots aquells joves que vulguin gaudir de les vacances i del temps lliure. S'hi troben nombroses ofertes de viatges, allotjaments, transports, rutes, i la programació de les activitats que per a aquest estiu 88 organitza la Direcció General de Joventut. No únicament hi apareixen dades relatives a les Illes, sinó que s'hi han volgut incloure d'altres ofertes a nivell nacional i internacional, per tal d'incrementar l'àmbit d'actuació de la joventut balear.

tut balear.

Un primer apartat és dedicat a la documentació necessària per a viatjar. Al capítol II es dona notícia dels allotjaments que són a l'abast de la joventut. El tercer, és dedicat als viatges en avió, autocar, trens o vaixells. S'assenyalen després possibles activitats a realitzar: treballs d'estiu, camps de treball, campanyes, cursos, etc.

En l'any internacional del medi ambient, s'encoratja les associacions, entitats juvenils i tots els joves en general, perquè aprofitin al màxim les possibilitats que ofereix la natura, particularment durant l'època de l'estiu.

SUBVENCIÓ ESTATAL ALS AJUNTAMENTS

La Llei de Finançament de les Hisendes Locals elevarà a uns 400.000 milions la participació anual dels Ajuntaments en els ingressos de l'Estat, la qual, per a l'any 1988, s'ha fixat en 340.000 milions. Aquest increment, que s'acosta al 20%, respon a un compromís que actualment s'està negociant al nivell polític més alt. Segons dades oficials, l'any passat els governs municipals ultrapassaren per primera vegada els dos bilions de pessetes en despeses.

Hisenda i la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP) han mantingut al final posicions ben allunyades. Mentre els Municipis reclamaven prop de 500.000 milions de pessetes, l'Administració Central pràcticament volia congelar, en termes absoluts, la participació dels Ajuntaments en els ingressos de l'Estat.

En una entrevista mantinguda dia 22 de març entre el President del Govern, En Felipe González, i el de la FEMP, En Tomás Rodríguez Bolaños, batle de Valladolid, s'acordà intentar que l'esmentada participació municipal resti fixada en el projecte de llei.

L'única modificació important ha consistit a admetre la deduïbilitat en els impostos estatals de tots els tributs locals que no la tenien, tret del de circulació de vehicles.

(El País, 43.5AB88)

RECUPERACIÓ PER A SORDS

Les hipoacúsies o sordeses en què resten danyades les cèl·lules nervioses, no poden ser corregi-

des. Però, gràcies a un aparell electrònic, fabricat per l'empresa espanyola Gaes, es poden tractar aquestes sordeses per recuperar la intel·ligibilitat dels mots i s'hi pot augmentar el nivell d'audició.

El Gaes 100KT genera un renou alertitzant que serveix d'entrenament perquè les cèl·lules sanes restants puguin suplir a les incapacitades per a l'audició. Aquest aparell ideat per l'otorri-

nolaringòleg Julio Knaster i l'enginyer Antonio Ferré, ha meregut el primer premi de l'Expo-Òptica en l'especialitat d'acústica.

(El País, 1-5-88, pàg. 26).

CINEMA

A la revista «El Médico», núm. 39, de dia 8 d'abril de 1988, apareix un article signat per J.M. Sarriegui, sobre la pel·lícula «Gaby, una historia verdadera», del mexicà Luis Mandoki, on es fan públiques aquestes indicacions:

Es una pel·lícula que remarca l'esforç que fa una determinada gent incapacitada i minusvàlida, per poder ocupar un lloc digne sota la capa del sol.

L'autora del llibre autobiogràfic que serveix de base a la producció cinematogràfica, Baby Brimmer, és una poetessa mexicana que, des del naixement, es veu afectada per una paràlisi cerebral que només li permet de moure un peu. S'hi reflexa una crònica detallada de la lluita que fa per aconseguir satisfer-ne els desitjos d'afirmació intel·lectual i afectiva.

Aquesta pel·lícula no aborda la temàtica amb la commiseració de sempre, farcida de molt bona voluntat. Tant el guió com la realització gaudeixen d'una valentia poc corrent i aconsegueixen de bastir una de les obres més veraces, dures i emocionants d'aquests darrers temps sobre aquesta temàtica.

Hi són esplèndides les aportacions dels actors: Liv Ullmann, Robert Loggia, Rachel Levin, Lawrence Monoson, etc. els quals es fiquen tan de ple en la pell dels personatges, que esdevé ben difícil arribar a creure que només són uns actors.

Es un cant a l'esperança i una crida d'atenció a les consciències endormissades i acomodades de la gent benestant.

almudaina, 5

L'ALCOHOLISME, UN GREU PROBLEMA OBLIDAT

La manca d'intervencions assistencials directes en alguns problemes que són prou clars i reclamen una atenció urgent i immediata, potser sigui la causa que els investigadors dediquin part de la seva activitat a estudiar-los i, pel mateix motiu, que els mitjans de comunicació se'n facin ressò, amb especial significació. El fet que volem tractar és la coincidència, recentment, de la presentació de diferents estudis sobre el consum de l'alcohol, en tantes altres Comunitats Autònomes, i una clara arruixada d'informació en les publicacions especialitzades i a les generals de difusió local o nacional. L'alcoholisme, però, sembla que encara només interessa a alguns sectors professionals, que no sempre coincideixen amb els dels qui treballen directament en l'àmbit assistencial primari: els estudis es realitzen a nivell de recerca, com

a objectiu per al complement d'una beca, a través d'enquestes de consum per empreses d'estudi de mercat i opinió, en el millor dels casos, en el marc de tesis i treballs acadèmics. Molts pocs estudis són conseqüència de l'avaluació del treball d'atenció primària, que és el lloc on primordialment es detecta el problema per debil que sigui la intenció i voluntat de diagnòstic.

Així, sabem que «més de la meitat de nins de Galícia consumeixen alcohol» (José Ma. Cochón, «Alcohol y alcoholismo en Galicia»; I Jornades gallegues de Prevenció de l'Alcoholisme); que el «7 per cent d'andalusos majors de 16 anys beuen en excés... el que suposa més de 200.000 persones», sense comptar el consum dels joves menors de 16 anys (revista «El Médico», 8 abril de 1988, pàg. 21); o que el 25 % dels enquestats a la Comunitat de Castella-Lleó, entre els 14 i els 30 anys, beuen diàriament; xifres que coincideixen amb les darreres informacions d'anys passats i que els confirmen a les enques-

BUTLLETA DE SOL·LICITUD

Si vols rebre «ALIMARA» a ca teva, omple, per favor, aquesta butlleta

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població .....

Codi postal ..... Telèfon .....

Professió o treball .....

Envia-la a: «ALIMARA»

Servei d'Acció Social, Consell Insular de Mallorca
Carrer Almudaina, núm. 5 - 07001 PALMA DE MALLORCA

tes publicades a la revista «Cambio 16» al llarg de 1987 (veure «Comentari sociològic», nùms. 57-58 i 59-60), així com, pel que fa referència al nostre indret, a les informacions aportades al nùm. 12 de la revista de Abstemia (publicació d'A.T.A.), que dóna referències de la incidència del consum local.

Malgrat tot, la visió que en tenim, del problema de l'alcoholisme, els qui no el tractam específicament, és quelcom difusa, tolerable i, m'atreviré a dir, bastant llunyana i permissiva. Com que, qui més qui manco fa una «xuscla» de tant en tant, si no cada dia, per allò que l'alcohol és una droga permesa i estimulada en la nostra societat de consum (o de mercat lliure, si es vol més «modern»), és mal de creure que al nostre Estat hi hagi quatre milions d'alcohòlics (4.000.000 de persones addictes i problematitzades pel consum d'alcohol); la realitat, així mateix, segurament és més crua, anguniant i cruel per a les persones addictes a l'alcohol, sigui el que sigui el seu nombre, que el que intuïtivament som capaços d'imaginar.

La manca de respostes assistencials institucionals amb la qual es troba i la diversitat dels abordatges professionals dels qui en són «especialistes», fan, de l'alcoholisme, un greu problema que sembla, voluntàriament, oblidat.

Grup d'Estudis
de Salut Integral

CONSELL INSULAR DE MALLORCA